

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
-----------------	---

УКРАЇНСЬКІ КАЗКИ

ІВАСИК-ТЕЛЕСИК	8
КИРИЛО КОЖУМ'ЯКА	22
ПРО ДВОХ СЕСТРИЧОК	30
ДЕВ'ЯТЬ ЗАГАДОК	43

6

АЗЕРБАЙДЖАНСЬКІ КАЗКИ

РОЗУМНИЙ ХЛОПЧИК	51
МИШЕНЯ І КІТ	62

БОЛГАРСЬКІ КАЗКИ

ЧОЛОВІК, ЗМІЯ І ЛИСИЦЯ	70
ХЛОПЕЦЬ І ВІТЕР	80

ГАГАУЗЬКІ КАЗКИ

ЗАЛІЗНИЙ ВЕДМІДЬ	87
ДОБРИЙ ІВАНЧУ	99

ГРЕЦЬКІ КАЗКИ

ГАРНИЙ ПАРУБОК	109
МУДРА МАРГАРИТА	115

ЄВРЕЙСЬКІ КАЗКИ

НАГОРОДЖЕНА ДОБРОТА	121
КАЗКА ПРО ДАЛЕСА	126

КРИМСЬКОТАТАРСЬКІ КАЗКИ

МОЛОДИЙ МИСЛИВЕЦЬ	130
ГОРІХ ЧИ ГАРБУЗ?	145

МОЛДАВСЬКІ КАЗКИ

КІНЬ І ВЕДМІДЬ	148
ЯК БРАТИ БАТЬКІВ СКАРБ ЗНАЙШЛИ	155

7

ПОЛЬСЬКІ КАЗКИ

ВОРОЖБИТ І ЛІКАР НА КАШУБАХ	162
АННИЧКА — ЗОЛОТА КОСА	167

РУМУНСЬКІ КАЗКИ

ГОРІХОВА ГІЛКА	174
ПОДАРУНКИ ЧАКЛУНА	197
ЛІТЕРАТУРА	206

УКРАЇНСЬКІ КАЗКИ

ЈВАСИК— ТЕЛЕСИК

КАЗКА ЧЕРНІГІВЩИНИ

Жили-були дід і баба. Уже старенькі були, а дітей все немає. От і бідкаються старі: «Ой, та хто ж нас до смерті догляне, якщо дітей не маємо?»

Подумала баба та й каже діду:
— Їдь у ліс, зрубай мені деревинку.
Зробимо з неї колиску, я покладу де-
ревинку в колиску та й колисатиму:
хоч така мені буде втіха!

Не хтів дід того робити, а баба все
благає і благає, та й упросила баба
діда. Поїхав він, зрубав деревинку,
зробив колиску... Поклала баба ту де-
ревинку в колиску, колише й співає:

*Люлі-люлі, Телесику,
Та й зварила кулешику,
Годувати тебе буду.*

Колисала-колисала до самісінько-
го вечора, поки не полягали спати.
Зранку встають, а з тієї деревинки
зробився маленький синочок. Як же
зраділи баба з дідом! Назвали синоч-
ка Телесиком.

Росте той синочок батькам на втіху.
Та такий красивий став, що баба з ді-
дом не натішаються.

Як уже трішки підріс, то й гово-
рить:

— Зробіть мені, татусю, золотого човника і срібне весельце, ловитиму я рибку та вас годуватиму!

Змайстрував дід йому золотого човника і срібне весельце, спустили їх на річку, і поплив Телесик. Оце пливе він річкою, рибу ловить та годує діда з бабою. Наловить, віддасть — і далі попливе. А мати йому їстоньки приносить. Та й примовляє:

ГАГАУЗЬКІ КАЗКИ

ЗАЛІЗНИЙ ВЕДМІДЬ

Давно це було, дуже давно. У глухому гагаузькому селі, що стояло під горою, у маленькому глиняному будиночку жив старий зі своєю старою. І була в них донька, звали її Сандика. Жили вони небагато, зате дружно.

Старий цілими днями працював у полі. Хліб, кукурудзу, овес сіяв. Стара по господарству поралася. У них біля хати був невеличкий городик. Там росли помідори, баклажани, кабачки, перець і дерев кілька: сливи, айва, абрикоси — ну й виноградних кущів десятка два. Ось і вся садиба.

Поїде старий раненько в поле, стара то в городі копається, то козу подоїть, то курям зерна насипле. У доброї господині в хаті завжди справа знайдеться.

88

А Сандика маленька ще. Яка в неї робота? Знай, сидить собі, ганчірочки перебирає, ляльки з них робить. Справжньої-то в неї ляльки не було. Дорогі вони дуже були, не по грошам біднякам. Дивиться іноді на неї стара: шкода їй доньку, та що поробиш?

Ось якось раз пішла Сандика з батьком і матір'ю в сусіднє село на базар. А на базарі іграшок багато — одна краща за іншу. Побачила донька

ті іграшки й до старого пристала:
купи та купи ляльку — хоч маленьку,
хоч поганеньку. Що робити старому?
Грошей, як на лихо, геть не було.

Пішли вони назад додому. Іде Сандика, плаче гірко-прегірко. І старече
серце кров'ю обливається. От і каже
він їй:

— Не плач, донечко. Як прийдемо
додому, я тобі таку іграшку зроблю,
якої ні в кого на світі зроду не було.

— Яку? — допитується дівчинка.

— Е-е, ні. Не скажу.

Перестала Сандика плакати.

Прийшли вони додому. Повечеря-
ли й спати полягали. Заснула донька
міцним сном, а старий устав поти-
хеньку зліжка й ну майструвати іграш-
ку. Узяв він шматочок заліза й зробив
із нього іграшкового ведмедя. Руки
в чоловіка вмілі були, і так він цього
ведмедя добре зробив — ну, прямо
справжній вийшов. І лапами ворु-
шить, і головою крутить. Поставиш

